

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ
КЕРІВНИХ КАДРІВ КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ

«ЗАТВЕРДЖЕНО»
Голова приймальної комісії
проф. В.Г. Чернець
«15» березня 2017 р.

ПРОГРАМА ТВОРЧОГО КОНКУРСУ
за спеціальністю «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація»
для здобувачів освітнього ступеня «бакалавр»
на основі повної загальної середньої освіти

Ухвалено на засіданні
приймальної комісії
від «15» березня 2017 р.
(Протокол № 3)

Київ – 2017

1. Пояснювальна записка

Гуманітарна освіта у системі НАКККіМ за спеціальністю 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація» спрямована на формування професійних компетентностей у галузі знань 02 «Культура і мистецтво»:

- історії та теорії мистецтва;
- історії художньої культури.

Підготовка за спеціальністю передбачає наявність у абітурієнта творчих, інтелектуальних і прикладних здібностей, які будуть реалізовані як у процесі навчання, так і в подальшому професійному формуванні та встановленні особистості.

Відповідно до абітурієнтів, що вступають за спеціальністю 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація», висувається низка вимог, що сприяють виявленню загального культурного рівня, творчого та наукового потенціалу абітурієнта, вміння логічно, правильно і послідовно формулювати та висловлювати свої думки, здібності орієнтуватися у питаннях з історії образотворчого мистецтва, світової художньої культури.

Вступним випробуванням за спеціальністю 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація» є творчий конкурс.

2. Мета та завдання проведення творчого конкурсу

Метою проведення творчого конкурсу є виявлення в абітурієнтів їхньої реальної професійної орієнтації, що проявляється в професійних здібностях, які дозволяють успішно оволодіти професійними навичками та компетенціями, необхідними для відповідної професійної діяльності.

Завдання проведення творчого конкурсу:

- оцінити загальний культурний рівень абітурієнтів;
- виявити вміння абітурієнтів орієнтуватися в сучасному світовому культурному просторі;
- розуміти роль мистецтва (етапи розвитку) у цілому в сучасному світовому культурному просторі;
- оцінити рівень аналітичних здібностей абітурієнта, вміння мислити логічно;
- встановити рівень риторичної підготовки абітурієнта, оцінити вміння чітко сформулювати думки та стилістично грамотно викладати їх;
- визначити творчий потенціал абітурієнта у вирішенні нестандартних теоретичних завдань.

3. Програма для підготовки до творчого конкурсу зі спеціальності 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація»

Поняття про види, жанри, стилі, напрями мистецтва. Зміст і форма в мистецтві. Основні етапи розвитку українського та західноєвропейського мистецтва XVII – XX століть.

Мистецтво XVII – XVIII століть

Зародження та розвиток єдиної загальноєвропейської художньої культури. Початок процесу заміщення національних шкіл загальними стильовими напрями. Розвиток стилів бароко, рококо, класицизм.

Бароко в Італії та Фландрії. Естетичні, художні, конструктивні, композиційні, колористичні особливості бароко. Розквіт стилю. Творчість Л. Берніні (Італія), П.-П. Рубенса (Фландрія). Формування нових жанрів живопису.

Мистецтво Голландії «Малі голландці». Творчість Рембрандта ван Рейна. Поняття реалізму.

Головні стилістичні риси рококо та класицизму на прикладі французького мистецтва. Творчість А. Ватто, Ф. Буше. Провідна роль французької революції у формуванні художньої мови класицизму. Творчість Ж. Л. Давида.

Мистецтво ХІХ століття

Пануюче положення французького мистецтва у формуванні художніх стилів і течій ХІХ століття. Основні стильові напрями та течії. Пріоритети станкового живопису. Втілення ідеалів революційного романтизму. Естетика романтизму в живописі Е. Делакруа, Т. Жеріко. Творчість Ф. Гойї (Іспанія).

Представники реалістичного напрямку мистецтва Франції (О. Дом'є, Г. Курбе). Сувор манера живопису. Розробка жанру тематичної картини. К. Коро – майстер реалістичного пейзажу.

Імпресіонізм. Пошуки нового естетичного спрямування. Новаторська манера живопису. Творчість Е. Моне, Е. Дега, К. Моне, О. Ренуара.

Постімпресіонізм. Творчість П. Сезанна, В. Ван-Гога, П. Гогена. Різні творчі методи та програми.

Художні принцип символізму. Символ і алегорія в мистецтві. Поезія символізму та її вплив на розвиток різних видів художньої творчості. Художні принципи модерну й ідея синтезу мистецтв. Модерн в архітектурі й образотворчому мистецтві.

Основні стилі та напрями мистецтва ХХ століття

Пошуки нової концепції мистецтва. Перегляд значення сюжету в живописному творі. Формалістичні пошуки (етапи та варіанти). Напрями: кубізм, експресіонізм, сюрреалізм, абстракціонізм, футуризм, соцреалізм.

Українське мистецтво ХVІІ – ХХ століть

Прояв реалістичних тенденцій у творчості Ф. Сеньковича, М. Петраховича, І. Рутковича, Й. Конзелевича. Специфіка українського бароко в живописі.

Т. Г. Шевченко як художник (видатні твори). Українські художники-передвижники (О. Рокачевський та ін.). Встановлення українського пейзажного живопису другої половини ХІХ століття (С. Васильківський, В. Орловський, С. Світославський та ін.). Товариство південноросійських художників (досягнення одеських художників К. Костанді). Творчість М. Пимоненко, М. Самокіша. Пошуки нового у творчості О. Мурашка, Ф. Кричевського та ін. Творчість А. Петрицького. Гармонія мистецтва у творчості Т. Яблонської.

РЕПРОДУКЦІЇ ДО ТВОРЧОГО КОНКУРСУ

1. Д. Веласкес «Фрейліни (Меніни)», «Портрет Папи Інокентія Х».
2. Рембрандт Ван Рейн «Алегорія музики», «Нічна варта», «Повернення блудного сина».
3. П.-П. Рубенс «Автопортрет з Ізабеллою Брант», «Портрет камеристки інфанти Ізабели».
4. Н. Пуссен «Автопортрет» (1649), «Аркадські пастухи».
5. Ж.-Л. Давид. «Автопортрет» (1794), «Клятва Гораційв», «Смерть Марата».

6. Ф. Гойя «Родина короля Карлоса IV», «Третє травня 1808 року в Мадриді», «Сон розуму породжує чудовиська», «Сатурн, що пожирає своїх синів».
7. Т. Жеріко «Пліт «Медузи», «Вільні коні».
8. Е. Делакруа «Данте та Вергілій (Човен Данте)», «Різанина на острові Хіюсі», «Свобода, що веде народ», «Сирота на кладовищі».
9. Г. Курбе «Похорон в Орнані», «Автопортрет з чорним собакою».
10. О. Дом'є «Праля», «Актори».
11. К. Моне «Враження. Схід сонця», «Жінка з парасолькою», «Жінки в саду», «Весна».
12. Е. Дега – сцени балету, «Прасувальниці», «Жокей перед трибуною», «Репетиція».
13. О. Ренуар «Театральна ложа», «Портрет акторки Жанни Самарі», «Сніданок в солом'яних брилях», «Портрет акторки Жанни Самарі у повний зріст».
14. П. Сезанн «Водяний млин» (1900-1906), «Натюрморт з апельсинами та яблуками» (бл. 1895-1900), «Автопортрет» (1875).
15. П. Гоген «Боротьба Якова з ангелом», «Збирання плодів» (1899).
16. В. Ван-Гог «Церква в Овері», «Нічне кафе», «Квітучий сад з краєвидом Арля», «Зоряна ніч», «Пшеничне поле з круками», «Автопортрет» (1887).
17. П. Пікассо «Дівчинка на кулі», «Танок», «Герніка», «Купальниці».
18. А. Матісс «Танок», «Червоні риби».
19. Український портрет XVI-XVII століття – «Портрет Яна Гербурта», «Портрет митрополита Петра Могили», «Портрет Івана Даниловича».
20. Т. Шевченко «Автопортрет» (1840), «Циганка-ворожка», «На пасіці», «Катерина».
21. О. Рокачевський «Портрет невідомої» (1860), «Портрет дочки художника».
22. С. Васильківський «Козача левада», «Бій запоріжців з татарами».
23. С. Світославський «Жнива», «Вечір у степу», «Ярмарок», «Воли на оранці», «Осінній пейзаж» 1900-х – поч. 1910-х рр.
24. Д. Левицький «Портрет Д. Дідро», «Портрет М. Дьякової», «Портрет старого священика».
25. В. Боровиковський «Портрет Катерини II на прогулянці», «Портрет Є. Арсенєвої», «Портрет М. Лопухіної».
26. К. Костанді «На терасі», «Рання весна», «Тихий вечір», «Страшний четвер», «Квітучий бузок».
27. О. Мурашко «Селянська сім'я», «Благовіщення», «Портрет М. І. Мурашка», «Портрет дівчини у червоному капелюсі».
28. М. Врубель. «Ангел з кадиллом», «Царівна-Лебідь», «Дівчинка на тлі персидського килима», «Іспанія».
29. Ф. Кричевський «Наречена», «Автопортрет у білому кожусі», «Життя. Триптих (Любов)», «Життя. Триптих (Сім'я)».
30. П. Нілус «На містку. Літо», «На сходах», «Париж вночі».
31. Т. Яблонська «Хліб», «У парку», «Вечір. Стара Флоренція», «Весілля», «Наречена», «Льон», «Тиша».

4. Порядок проведення творчого конкурсу

Абітурієнти, що вступають за спеціальністю 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація», денної і заочної форм навчання, проходять два етапи творчого конкурсу:

1-й етап – творче есе. Передбачає письмову творчу характеристику твору станкового живопису українського та західноєвропейського мистецтва. Згідно з програмою, кожному абітурієнту для творчої характеристики надається одна репродукція твору українських або західноєвропейських живописців XVII – XX століть. Упродовж двох академічних годин вступники пишуть творче есе.

Абітурієнт характеризує твір станкового живопису за таким планом:

1. Що Ви знаєте про картину, автора та культуру відповідного періоду, у який вона була створена?
2. Сюжет картини.
3. Які художні засоби застосував художник для викладу пропонованого сюжету?
4. До якого художнього стилю, напряму належить запропонований твір образотворчого мистецтва?
5. Художня техніка та матеріали, їхнє значення для картини.

2-й етап – співбесіда. Другим етапом творчого конкурсу є співбесіда (на основі написаного абітурієнтом творчого есе), що сприяє виявленню творчого потенціалу абітурієнта, уявлень про майбутню професію, наявності необхідних знань і здібностей до роботи у галузі культури та мистецтва.

Теоретичні питання під час співбесіди формулюються відповідно до «Програми для підготовки до творчого конкурсу». Зміст питань фокусується на виявленні у абітурієнтів загальних уявлень про історію мистецтва й художньої культури України та Західної Європи.

5. Система оцінки результатів творчого конкурсу

Результати кожного з етапів творчого конкурсу оцінюються за шкалою 100 балів. Максимальна кількість балів з кожного запропонованого пункту критерію оцінки – 25 балів.

Критерії оцінки такі:

Критерії оцінки відповіді абітурієнта	Максимальна кількість балів (творче есе)	Максимальна кількість балів (співбесіда)
Відповідність змісту відповіді темі творчого конкурсу	0–25	0–25
Наявність логіки, послідовність висновків до запропонованої теми	0–25	0–25
Творчі здібності у викладі та вирішенні нестандартних проблемних ситуацій, запропонованих у темі есе та співбесіди	0–25	0–25
Рівень загальних і спеціальних (образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація) знань	0–25	0–25

Максимальна кількість балів за результатами двох етапів творчого конкурсу – 200. Незадовільна оцінка за творчий конкурс – 140 балів (за результатами двох етапів творчого конкурсу).

Критерії оцінювання творчого конкурсу

177–200 балів: абітурієнт виявляє особливі здібності, має високий рівень знань теоретичного матеріалу. Вміє самостійно узагальнювати знання та правильно використовує їх під час відповіді. Переконливо аргументує відповідь, володіє термінологією, самостійно розкриває власну думку. Впевнено та вміло демонструє високий рівень підготовки, майстерно, використовуючи матеріал.

151–176 балів: абітурієнт правильно та всебічно розуміє суть питання, показуючи наявний рівень знань. Узагальнює та систематизує інформацію, самостійно виправляє

допущені помилки та має власну думку щодо заданого питання. Абітурієнт добре орієнтується в матеріалі, вмilo застосовує широкий спектр художніх засобів і прийомів.

120–150 балів: абітурієнт висвітлює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання та розуміння основних положень, може виправляти власні помилки, серед яких – чимало суттєвих.

100–119 балів: абітурієнт володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, елементарними поняттями. Водночас відповіді неправильні, що свідчить про нерозуміння суті поставленого питання.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Антонович Д. В. Шевченко – маляр / Д. Антонович. – К. : Україна, 2004.
2. Белецкий П. А. Украинский портрет XVII–XVIII вв. / П. А. Белецкий. – Л., 1981.
3. Білецький П. Українське мистецтво 2-ої половини XVII–XVIII століть / П. Білецький. – К., 1985.
4. Виппер Б. Введение в историческое изучение искусства / Б. Виппер. – М., 1985.
5. Власов В. Иллюстрированный художественный словарь / В. Власов. – М., 1993.
6. Власов В. Стили в искусстве. Словарь / В. Власов. – Т. 1. – СПб., 1995.
7. Говдя П. Т. Г. Шевченко-художник / П. Говдя. – К., 1955.
8. Говдя П. Передвижники і Україна / П. Говдя. – К., 1978.
9. Горбачев Д. А. Петрицький / Д. Горбачев. – К., 1971.
10. Даниэль С. Европейский классицизм / С. Даниэль. – СПб., 2003.
11. Дмитриева Н. А. Краткая история искусств / Н. А. Дмитриева. – 6-е изд. – М., 1988.
12. Жбанкова О. Сергій Світославський. 1857–1931 / О. Жбанкова. – К., 2004.
13. Історія українського мистецтва: У 6-ти т. – Т. 1. – К., 1966; Т. 2. – К., 1967; Т. 4. – К., 1969–1970.
14. Історія українського мистецтва : у 5 т. / НАН України, ІМФЕ ім. М. Рильського ; [голов. ред. вид. Г. Скрипник]. – К., 2011.
15. Історія декоративного мистецтва України: у 5 т. / НАН України, ІМФЕ ім. М. Рильського ; [голов. ред. вид. Г. Скрипник]. – К., 2017.
16. История зарубежного искусства / под ред. М. Кузьминой, Н. Мальцевой. – М., 1983.
17. История искусства зарубежных стран XVII–XVIII века / под ред. В. Раздольской. – М., 1988.
18. Краткий словарь терминов изобразительного искусства. – М., 1963.
19. Короткевич Е. Г. Татьяна Яблонская / Е. Г. Короткевич. – М., 1980.
20. Левина И. М. Искусство Испании XVI–XVII веков / И. М. Левина. – М., 1965.
21. Логвин Г. Українське мистецтво X–XVIII ст. / Г. Логвин. – М., 1963.
22. Лобановський Б. Українське мистецтво другої половини XIX – початку XX століть / Б. Лобановський, П. Говдя. – К., 1989.
23. Овсїйчук В. Українське мистецтво XVI – першої половини XVIII ст. / В. Овсїйчук. – К., 1985.
24. Огієвська І. Сергій Васильківський / І. Огієвська. – К., 1980.
25. Прокофьев В. Об искусстве и искусствоведении / В. Прокофьев. – М., 1985.
26. Ротенберг Е. И. Западноевропейское искусство XVII столетия / Е. И. Ротенберг. – М., 1971. Серия «Памятники мирового искусства».
27. Ротенберг Е. И. Искусство Голландии XVII века / Е. И. Ротенберг. – М., 1971. Серия «Памятники мирового искусства».
28. Сарабьянов Д. История русского искусства второй половины XIX века / Д. Сарабьянов. – М., 1989.
29. Якимович А. Новое время. Искусство и культура XVII – XVIII веков / А. Якимович. – СПб., 2004.